

ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-ปากีสถาน

1. ความสัมพันธ์ทางการค้า

1.1 ภาครัฐบาล:

- ข้อตกลงทางการค้า ลงนามเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2527 (1984)
- คณะกรรมการร่วมทางเศรษฐกิจ (Joint Economic Committee: JEC) ลงนามเมื่อ 1 กันยายน 2540 (1997) ประชุมไปแล้ว 2 ครั้ง ล่าสุดในปี 2545 (2002)
- อนุสัญญาระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน เพื่อการยกเว้นการเก็บภาษีซ้อนและการป้องกันการเลี่ยงรัษฎากรในส่วนที่เกี่ยวกับภาษีเก็บจากเงินได้
- ลงนามบันทึกความเข้าใจร่วม (MOU) ว่าด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee: JTC) ไทย-ปากีสถาน เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2556 และประชุม JTC ไทย-ปากีสถาน ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2556 ณ กรุงอิสลามาบัด ปากีสถาน

1.2 ภาคเอกชน:

- ลงนามในความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยกับสหพันธ์สภาหอการค้าและอุตสาหกรรมแห่งปากีสถาน เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2543 (2000)
- ลงนามบันทึกความเข้าใจร่วม (MOU) ว่าด้วยการจัดตั้งสภาธุรกิจร่วม (Joint Business Council: JBC) ไทยและปากีสถาน

2. การค้าระหว่างไทย-ปากีสถาน

2.1 การค้ารวม

ปากีสถานเป็นคู่ค้าอันดับที่ 46 ของไทย และเป็นคู่ค้าอันดับที่ 2 ของไทยในภูมิภาคเอเชียใต้ รองจากอินเดีย ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2552-2556) การค้าระหว่างไทยกับปากีสถานมีมูลค่าเฉลี่ย 889.24 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวเฉลี่ยปีละร้อยละ 7.32

ในปี 2556 (ม.ค.-ธ.ค.) การค้ารวมไทย-ปากีสถานมีมูลค่า 1039.94 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 5.83 ไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า 841.12 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

2.2 การส่งออก

ปากีสถานเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 37 ของไทย และเป็นตลาดส่งออกอันดับ 2 ของไทยในภูมิภาคเอเชียใต้ รองจากอินเดีย ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2552-2556) การส่งออกมีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 787.63 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ในปี 2556 (ม.ค.-ธ.ค.) ไทยส่งออกไปปากีสถานมูลค่า 940.53 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 7.13 สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก เส้นใยประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ยาง รองเท้าและชิ้นส่วน ผ้าฝ้าย เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบเหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

2.3 การนำเข้า

ปากีสถานเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 63 ของไทย และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 2 จากกลุ่มประเทศเอเชียใต้ รองจากอินเดีย ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา (2551-2555) การนำเข้ามีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 101.61 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ในปี 2556 (ม.ค.-ก.ย.) ไทยนำเข้าจากปากีสถานมูลค่า 78.16 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 0.47 สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ สัตว์น้ำสด/แช่เย็น/แช่แข็ง/แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป ด้ายและเส้นใย สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช ผ้าฝ้าย สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เครื่องดนตรี/ของ

เล่น/เครื่องกีฬาและเครื่องเล่นเกมส์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เครื่องดื่มประเภทน้ำแร่ น้ำอัดลม เป็นต้น

3. สินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออกและนำเข้า

สินค้าส่งออกของไทย เส้นใยประดิษฐ์ ผ้าฝ้าย รถยนต์อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก เคมีภัณฑ์ เป็นต้น

สินค้านำเข้าจากปากีสถาน เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เครื่องดนตรีของเล่นเครื่องกีฬาและเครื่องเล่นเกมส์ สัตว์น้ำสดแช่เย็นแช่แข็งแปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป สัตว์และผลิตภัณฑ์จากสัตว์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป สินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช เป็นต้น

4. การลงทุนไทย-ปากีสถาน

4.1 บริษัทไทยที่เข้าไปลงทุนในปากีสถาน ได้แก่ บริษัทสยามซีเมนต์ บริษัทไทยยูรีเทน เคมีคัลอินดัสเตรียล ส่วนบริษัทที่เข้าไปศึกษาสู่ทางการดำเนินธุรกิจปากีสถานแล้ว ได้แก่ ซีพีฟู้ด บริษัทเนาวรัตน์พัฒนาการ

4.2 ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (2544-2554) มีนักลงทุนปากีสถานที่ได้รับการส่งเสริมจาก BOI เพียง 4 ราย ในสาขาการผลิต เส้นใยประดิษฐ์ ผลิตภัณฑ์ซอฟต์แวร์ และพรม เป็นเงินลงทุนทั้งสิ้น 182.1 ล้านบาท

5. ปัญหาอุปสรรคทางการค้า

5.1 ปากีสถานและประเทศอิสลามอื่น ๆ มีความร่วมมือทางการค้าระหว่างกันอย่างใกล้ชิด ทำให้ราคาสินค้าของประเทศอิสลามที่ส่งไปจำหน่ายในปากีสถานมีราคาที่ได้เปรียบกว่าสินค้าไทย

5.2 ทั้งสองประเทศยังขาดข้อมูลด้านการค้าและการลงทุนของระหว่างกัน หากไทยมีความต้องการที่จะขยายการค้าและการลงทุนไปปากีสถาน ควรให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการค้าและการทำธุรกิจระหว่างกันเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดระหว่างกัน

5.3 ปากีสถานมีปัญหาด้านการเมืองและความมั่นคง ทำให้เอกชนขาดความมั่นใจในการทำธุรกิจการค้ากับปากีสถาน ซึ่งรัฐบาลทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องร่วมมือในการกิจกรรมส่งเสริมและอำนวยความสะดวก ตลอดจนติดตามแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ ทั้งนี้ การจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้า (Joint Trade Committee: JTC) ไทย-ปากีสถาน เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2556 จะเป็นเวทีในการสนับสนุนความร่วมมือด้านการค้าของทั้งสองประเทศให้มากยิ่งขึ้น

5.4 ปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เนื่องจากที่ผ่านมาสินค้าของไทยที่จำหน่ายในปากีสถานประสบปัญหาการถูกละเมิดลิขสิทธิ์ เช่น ในกรณีของน้ำผลไม้มาลี เป็นต้น

6. เรื่องอื่นๆ

6.1 ปากีสถานมีการเรียกเก็บภาษีต่างๆ มากกว่า 20 ประเภท แต่ปัจจุบันมีนโยบายให้ลดลงเหลือเพียง 3 ประเภทคือ Sales tax, Income tax และ Custom duties นอกจากนั้นในระดับจังหวัด ยังลดภาษีที่มีมากถึง 29 ประเภทให้เหลือเพียง 8 ประเภท อัตราภาษีโดยเฉลี่ย (average applied MFN) ในปี 2550 อยู่ที่ร้อยละ 14.1 (สินค้าเกษตรเฉลี่ยร้อยละ 15.8 สินค้าอุตสาหกรรมเฉลี่ยร้อยละ 13.8)

6.2 ปากีสถานยังคงห้ามนำเข้าสินค้า 30 รายการ โดยส่วนใหญ่ด้วยเหตุผลทางศาสนา สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง และสุขภาพ

6.3 สินค้ารถยนต์ยังถูกเรียกเก็บภาษีสูง โดยอัตราภาษีปัจจุบันอยู่ระหว่างร้อยละ 75 ถึง 100

6.4 เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2548 หน่วยงาน Pakistan Standards and Quality Control Authority (PSQCA) ได้กำหนดมาตรฐานสินค้ามากกว่า 21,000 รายการ (ครอบคลุมสินค้าที่มีมาตรฐาน ISO 15,500 รายการ) สำหรับสินค้าเกษตร อาหาร เคมีภัณฑ์ วิศวกรรมโยธาและช่างกล อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องตวง ชั่งน้ำหนัก และผลิตภัณฑ์สิ่งทอ แต่อุปกรณ์และเครื่องมือการทดสอบสินค้าเกษตรของปากีสถานไม่เพียงพอและมาตรฐานไม่แน่นอน

6.5 ปัจจุบัน (เมษายน 2557) รัฐบาลปากีสถานมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน ดังนี้ (1) อนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นบริษัทได้ร้อยละ 100 ในสาขาโครงสร้างพื้นฐานและสาขาสังคม อาทิ ด้านการศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โรงพยาบาล ธุรกิจบริการรวมทั้ง IT และโทรคมนาคม อุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing sector) ยกเว้นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง เงินตรา เหมืองแร่ และเครื่องอุปโภคบริโภคที่มีแอลกอฮอล์ (2) นักลงทุนต่างชาติถือหุ้นบริษัทได้ร้อยละ 60 ในสาขาการเกษตร ยกเว้น Corporate Agricultural Farming ที่นักลงทุนต่างชาติสามารถถือครองหุ้นได้ร้อยละ 100 (3) นักลงทุนต่างชาติสามารถลงทุนในปากีสถานได้ทุกสาขา ยกเว้นสาขาที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ (4) ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในสาขาต่างๆ อาทิ ธุรกิจการบิน โดยมีนโยบายแปรรูปรัฐวิสาหกิจสายการบินแห่งชาติปากีสถาน (Pakistan International Airline: PIA) (5) ให้นักลงทุนต่างชาติสามารถนำผลกำไรหรือเงินปันผลในสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ กลับประเทศได้

6.6 ปากีสถานมีนโยบายมอบสิทธิประโยชน์ให้กับนักลงทุน อาทิ (1) หากเป็นการนำเข้าวัตถุดิบเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตในปากีสถานจะได้รับสิทธิประโยชน์ส่วนหนึ่ง โดยจะเสียภาษีนำเข้าไม่เกินร้อยละ 5 (2) นักลงทุนต่างชาติสามารถเช่าซื้อและซื้อที่ดินในปากีสถานได้ โดยการเช่าซื้อจะมีระยะเวลา ตั้งแต่ 30-99 ปี และสามารถต่ออายุได้ทุกกรณี (3) ปากีสถานสนับสนุนให้ต่างชาติมาจัดตั้งโรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ บริเวณ รัฐซินด์ ปัญจาบ และโคเบอร์ปักตุงคว์ ซึ่งรัฐบาลได้มอบสิทธิประโยชน์ภายใต้เขตฯ นี้เป็นเวลา 10 ปี อาทิ การยกเว้นภาษีเพื่อนำเข้าเครื่องจักรการผลิต

6.7 สาขาที่ไทยมีศักยภาพและน่าสนใจสำหรับการลงทุนในปากีสถาน ได้แก่ (1) โรงไฟฟ้าถ่านหิน ซึ่งปากีสถานมีมากในรัฐซินด์และบาโลจิสถาน (2) การสำรวจก๊าซธรรมชาติ ซึ่งบริษัทต่างชาติสามารถร่วมทุนกับบริษัทปากีสถานหรือจะดำเนินงานเองทั้งหมดก็ได้ (3) ด้านการสื่อสารโทรคมนาคม รัฐบาลปากีสถานเปิดขายใบอนุญาตช่องบริการระบบ 3G ซึ่งภาคเอกชนไทยสามารถซื้อใบอนุญาตดังกล่าวจากรัฐบาลปากีสถานได้ (4) การธนาคาร เฟอร์นิเจอร์ การท่องเที่ยว (5) ฟาร์มเลี้ยงปลา โดยสามารถใช้บริเวณรอบๆ ทะเลอาหรับทำฟาร์มเลี้ยงปลาโดยใช้น้ำทะเลจากทะเลอาหรับ นอกจากนี้ รัฐซินด์จะให้สิทธิประโยชน์พิเศษกับนักลงทุนในสาขานี้

6.8 ขั้นตอนการเริ่มต้นทำธุรกิจในปากีสถาน ชั้นแรก นักลงทุนต้องได้รับการตรวจลงตราประเภทธุรกิจและสามารถต่ออายุได้ที่ปากีสถาน สำหรับบริษัทที่ตั้งขึ้นในลักษณะ Public Limited และ Private จะต้องจดทะเบียนบริษัทกับคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ปากีสถาน (Security and Exchange Commission of Pakistan) นอกจากนี้ จะต้องยื่นจดทะเบียนขอรับหมายเลขผู้เสียภาษี ซึ่งขั้นตอนเหล่านี้ใช้เวลาเพียงหนึ่งวัน ทั้งนี้ นักลงทุนสามารถติดต่อผ่าน BOI ปากีสถาน ส่วนหน่วยงานอื่นๆ ที่นักลงทุนต้องติดต่อ ได้แก่ สำนักงาน BOI ประจำท้องถิ่นแต่ละรัฐ สำนักงานที่ดิน สำนักงานสรรพากร เป็นต้น ทั้งนี้ การลงทุนในแต่ละพื้นที่ของปากีสถานมีความแตกต่างกันตามความเหมาะสม เช่น อุตสาหกรรมยาและการธนาคารควรตั้งอยู่ที่เมืองการาจี อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องอุปโภคบริโภคควรตั้งที่เมืองละฮอร์ การาจี และไฟซาลาบัด เป็นต้น